

19.8.2020

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: Lausuntopyyntö VN/13450/2020

Älykkään liikenteen verkosto ITS Finlandin lausunto dokumenttiin: ”Luonnos logistiikan digitalisaatiostrategiaksi”.

Älykkään liikenteen verkosto ITS Finland ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

1 Luonnoksen taustaosio

Luonnoksen nykytilaa kuvaavassa osiossa on tunnistettu hyvin toimintaympäristön muutosvoimat ja niistä johtuva tarve toimintojen uudelleen tarkastelulle. Siinä tuodaan hyvin esille myös Suomen haasteet ja vahvuudet logistiikan digitaaliseen tulevaisuuteen edettäessä. Samoin sääntely-ympäristön kuvaus on sekä tarpeellinen että tarpeeksi kattava.

Logistiikan tehostaminen ja ilmastotavoitteet nostaminen omaksi luvukseen on tavallaan ymmärrettävää ilmastotavoitteiden kunnianhimoisuuden näkökulmasta, mutta toisaalta sopisi vällan mainiosti osaksi strategian tavoitemaailmaa ja lukua 4. Ilmastotavoitteet ovat tärkeitä, mutta niin ovat myöskin yritysten kilpailukyky- ja säästötavoitteet, työllisyystavoitteet tai kaupunkien kehittämistavoitteetkin.

Luonnoksessa logistiikan digitaalista tulevaisuutta käsitellään pääasiassa logistisen tehokkuuden kehittämisen näkökulmasta, joka sinänsä on hyvä ja tarpeellinen näkökulma. Sen sijaan luonnoksessa olisi voinut olla laajemmin tarkasteltuna logistiikkasektori liiketoiminnan kohteena. Kuten luonnoksessa tuodaan hyvin esille, on logistiikkasektori merkittävä paitsi yritysten kilpailukyvyille niin se on myös itsessään erittäin suuri markkina. Eli tavoitemaailmaan olisi hyvä kirjata, että samalla kun ratkotaan logistisen ketjun kansallisia haasteita digitalisaation avulla, kehitetään sellaista osaamista, jolle olisi kysyntää myös maailmalla. Tähän tarjoaa hyviä työkaluja ”Liikennealan kansallinen kasvuohjelma 2018-2022”, jota parhaillaan päivitetään kestävän kasvun ohjelmaksi ja jonka keskeisenä ajatuksena on yritys- ja vientivetoisen kasvun edistäminen liikennealan uusien digitaalisten ratkaisujen markkinoilla.

2 Luonnoksen strategiaosio

Strategialuonnoksessa kuvattu visio vuoteen 2032 koostuu hyvistä elementeistä ja vision kunnianhimo suhteessa globaalin kilpailutilanteeseen on tarpeeksi korkealla. Vision elementteinä kul-

19.8.2020

jetusketjujen tehokkuus, digitaalisen kuljetustiedon tehokas liikkuminen ja korkea laatu sekä logistiikan digitalisaation mahdollisuuksien täysimääräinen hyödyntäminen ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi ovat hyvät rakennuspalikat visiolle.

2.1 Strategialuonnoksen tavoitteet

Tavoitteita kuvaavassa 4.1. luvussa on paljon hyviä ajatuksia ja näkökulmia, mutta niitä ei ole muokattu tavoitteiksi. Nyt tavoitteet ovat enemmänkin kuvailua keinovalikoimasta ja tavoitetilasta kuin selkeitä tavoitteita. Tavoiteluvut olisi hyvä kirjoittaa kaikki samalla logiikalla. Kaksi ensimmäistä lukua ovat visiomaisia ja vasta kolmannessa luvussa on tavoitteita, jotka ovat sinänsä hyviä. Siihenkin mitattava tavoite toisi lisää sisältöä.

Tavoitteissa olisi tärkeää olla mitattavia tavoitteita ja tavoitteilla olisi hyvä olla joku kiinne kohta esim. käyttö- ja täyttöasteen nostaminen 10 prosentilla 2032 mennessä. Myös ikuiselle teemalle eli tavaraliikenteen siirtymästä raiteille olisi hyvä asettaa konkreettinen tavoite.

Tavoitteissa vaikutukset työhön ja työllisyyteen sekä kyvykkyys hyödyntää digitaalisia ratkaisuja ovat tärkeä kokonaisuus, jolla selkeä linkki liikennealan kasvuohjelmaan. Esimerkiksi alan innovaatioille ja vientitoiminnalle olisi hyvä määrittää mitattavia tavoitteita.

Tavoiteluvussa on runsaasti hyviä toimenpiteitä, jotka olisi hyvä siirtää toimenpideoosioon. Tästä hyvänä esimerkkinä luku 4.3. Kansalaisten ja yritysten mahdollisuudet vaikuttaa omaan hiilijalanjälkeensä, joka sisältää useita konkreettisia toimenpideajatuksia.

2.2 Strategialuonnoksen toimenpiteet

ITS Finland kannattaa toimenpiteitä logistiikkajärjestelmän digitalisaation edistämiseksi ja rajapintojen avaamiseksi. Logistisen ketjun eri tietojen digitalisointi ja digitaalisen tiedon saatavuuden edistäminen parantavat järjestelmän tehokkuutta ja luovat uusia innovatiivisia mahdollisuuksia logistiikan toimijoille. Tiedon avaamisen osalta on tärkeää kuulla myös yritystoimijoiden näkökulmat esim. yrityssalaisuuden piirissä olevien tietojen osalta. Yrityksille pitää jäädä motivaatio omien innovaatioiden synnyttämiseen ja kehittämiseen. Sama koskee tiedon avaamisen lisäksi myös laajemmin yritysten digitaalisia prosesseja, kuten koodaamista ja analytiikkaa. Liiallinen avoimuuden vaatimus voi pahimmillaan vähentää yritysten motivaatiota innovointiin ja olla jopa este alan kehitykselle.

Toimenpideosiossa nykyiset alakohdat c. "Seurantatiedon saatavuuden ja tilastoinnin kehittäminen" ja f. "Tieto yhteen toimivaksi yhteistyöllä", sopsivat myös alakohdan a. "Tietoympäristön kehittäminen" alle. Toimenpiteitä ryhmitettäessä tilastointi ja seuranta olisi hyvä olla oma kokonaisuus ja liikennejärjestelmän aktiivinen ohjaaminen ja hallinta omansa, Ja kuljetusketjujen rakentaminen ja dynaaminen optimointi omansa. Toimenpiteissä tulisi panostaa erityisesti tiedonjakoekosysteemien kehittämiseen..

19.8.2020

Toimenpiteiden osalta olisi varsinaisen toimenpiteen lisäksi hyvä määritellä osallistajat, vastuullinen taho, aikataulu ja resursointi.

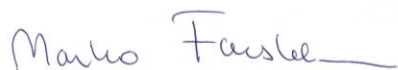
3 Lopuksi

Strategialuonnos on hyvä päivitys tärkeään teemaan. Se ei ole ”liian” visionäärinen eli konkretian taso säilyy hyvänä. Logistisen tehokkuuden rinnalla olisi hyvä tarkastella laajemmin globaalia logistiikkamarkkinaa suomalaisten yritysten kohdemarkkinana. Siellä on tilaa niin tietojärjestelmien, sovellusten, data-analytiikan, keinoälyn, koneoppimisen ja automatiikan osajille puhumattakaan satamalogistiikan, laivateollisuuden, metsälogistiikan jne. toimijoista. Logistiikkasektori on erinomaisen mielenkiintoisessa murrosvaiheessa kuten koko liikennesektorikin.

Varsinaisessa toimeenpanossa on hyvä ottaa huomioon seuraavat näkökulmat:

- Suomi on korkean teknologian ja erityisesti insinööriosaamisen kärkimaita maailmassa. Kansainvälisissä vertailuissa digitalisaation mahdollistava infrastruktuurimme on kärkiluokkaa. Sen sijaan näiden mahdollisuuksien hyödyntäminen ja kaupallistaminen eivät ole samalla tasolla. Toimenpiteissä tulisi kiinnittää huomiota erityisesti innovatiivisten julkisten hankintojen kautta uusien innovaatioiden tuotteistamiseen ja kaupallistamiseen.
- Toimenpiteiden osalta tärkeintä on niiden resursointi. Toimenpiteiden sisällöllä ei ole juurikaan merkitystä, mikäli niiden toimeenpanoon ei kohdisteta riittäviä resursseja. Resursien riittävyys on tietysti suhteellinen asia, mutta kun kyse on globaalissa kontekstissa käytävästä kilpailusta, pitää niiden olla suhteessa tärkeimpiin kilpailijamaihin.

Kunnioitavasti,

Marko Forsblom
Toiminnanjohtaja
ITS Finland ry